

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO I USŁUG

z dnia 28 października 1974 r.

**w sprawie wykonywania działalności handlowej oraz niektórych usług przez jednostki gospodarki nie
uspołecznionej.**

Na podstawie art. 2 ust. 4, art. 4 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o wykonywaniu handlu oraz niektórych innych rodzajów działalności przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 27, poz. 158) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady wydawania uprawnień na prowadzenie przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej:

- 1) handlu wewnętrznego,
- 2) usług biurowych,
- 3) usług pośrednictwa przy zawieraniu małżeństw

oraz wypadki zwolnień od obowiązku uzyskania uprawnienia, zasady prowadzenia działalności i kwalifikacje do prowadzenia danego rodzaju działalności gospodarczej.

§ 2. Nie wymaga uzyskania uprawnienia prowadzenie:

- 1) sprzedaży przez rzemieślników oraz przez osoby trudniące się wytwórczością ludową lub artystyczną wyrobów przez nich wytworzonych:
  - a) w miejscu wytwarzania wyrobów lub systemem wysyłkowym,
  - b) na targowiskach położonych na terenie powiatu (miasta stanowiącego powiat, miasta wyłączonego z województwa), w którym znajduje się miejsce wytwarzania wyrobów, jeżeli sprzedaż prowadzona jest osobiście przez wytwórców w dni tygodnia oznaczone w uprawnieniu do wykonywania rzemiosła albo zaświadczeniu stwierdzającym wykonywanie twórczości ludowej lub artystycznej,
  - c) w odrębnych punktach sprzedaży przez rzemieślników-piekarzy i rzemieślników-cukierników,
- 2) sprzedaży przez rzemieślników wyrobów obcej produkcji, związanych ściśle z prowadzoną działalnością usługową, pod warunkiem, że wysokość obrotów tymi wyrobami nie przekroczy 10% ogólnych obrotów w skali rocznej,
- 3) sprzedaży przez właścicieli lub posiadaczy gospodarstw rolnych, ogrodniczych i hodowlanych wytwórców tych gospodarstw na terenie własnego gospodarstwa albo na targowiskach lub innych wyznaczonych do tego celu miejscach,
- 4) sprzedaży owoców leśnych i grzybów przez zbieraczy przedsiębiorstwom produkcji leśnej „Las” i punktom skupu uczestników porozumienia ogólnobranżowego w zakresie gospodarki owocami leśnymi i grzybami oraz na targowiskach i innych wyznaczonych do tego celu miejscach,
- 5) sprzedaży przez dzierżawców przydrożnych drzew i krzewów owocowych — owoców i jagód pochodzących z tych drzew i krzewów,
- 6) działalności handlowo-usługowej związanej z czynnościami urzędu pocztowego przez rencistów i emerytów,
- 7) sprzedaży posiłków przez prowadzących pensjonaty i inne zakłady noclegowe osobom korzystającym z noclegów w tych zakładach,
- 8) sprzedaży przez rybaków złowionych przez nich ryb,
- 9) sprzedaży posiłków domowych w mieszkaniach, w ilości określonej przez organ administracji państwowej stopnia powiatowego.

§ 3. Osoba ubiegająca się o wydanie uprawnienia na prowadzenie działalności, o której mowa w § 1, powinna mieć:

- 1) kwalifikacje osobiste:
  - a) pełną zdolność do czynności prawnych,
  - b) w razie ubiegania się o uprawnienie na prowadzenie handlu artykułami spożywczymi lub przemysłu gastronomicznego — odpowiednie warunki zdrowia, stwierdzone przez zakład społecznej służby zdrowia,
- 2) kwalifikacje zawodowe:
  - a) w razie ubiegania się o uprawnienie na prowadzenie przemysłu gastronomicznego — znajomość podstawowych zasad żywienia oraz przepisów sanitarnych, potwierdzoną świadectwem szkolnym lub świadectwem ukończenia kursu szkoleniowego,
  - b) w razie ubiegania się o uprawnienie na prowadzenie handlu artykułami spożywczo-rolnymi — znajomość podstawowych przepisów sanitarnych, potwierdzoną świadectwem szkolnym lub zaświadczeniem wojewódzkiego zrzeczenia prywatnego handlu i usług, zwanego dalej „zrzeczeniem”,
  - c) kwalifikacje wymagane przez odrębne przepisy,
  - d) w razie ubiegania się o uprawnienie na prowadzenie usług biurowych — świadectwo ukończenia co najmniej szkoły średniej,
  - e) w razie ubiegania się o uprawnienie na prowadzenie biur tłumaczeń — dyplom ukończenia wyższych studiów filologicznych w zakresie danego języka lub innych dających pełną znajomość danego języka,
  - f) w razie ubiegania się o uprawnienie na prowadzenie usług pośrednictwa przy zawieraniu małżeństw — świadectwo ukończenia co najmniej szkoły średniej.

§ 4. 1. Wydanie uprawnienia na prowadzenie handlu wewnętrznego ze stałą siedzibą może nastąpić po wykazaniu przez osobę ubiegającą się o uprawnienie posiadania tytułu prawnego do odpowiedniego lokalu użytkowego albo możliwości uzyskania takiego lokalu, a jeżeli chodzi o wydanie uprawnienia na prowadzenie przemysłu gastronomicznego — ponadto po przedstawieniu szczegółowego planu lokalu łącznie z opisem istniejących lub projektowanych urządzeń oraz po stwierdzeniu przez właściwy organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej przydatności lokalu i urządzeń do prowadzenia tej działalności.

2. Wydanie uprawnienia na prowadzenie handlu artykułami chemicznymi i drogeryjnymi może nastąpić po stwierdzeniu przydatności lokalu przez organ administracji państwowej stopnia powiatowego.

§ 5. 1. Rozszerzenie przedmiotu działania poza ustaloną w uprawnieniu oraz zmiana siedziby przedsiębiorstwa w obrębie tej samej miejscowości wymagają zgody organu, który wydał uprawnienie. Przeniesienie siedziby przedsiębiorstwa do innej dzielnicy w mieście wyłączonym z województwa wymaga również zgody organu właściwego dla nowej siedziby.

2. Zmiana rodzaju wykonywanej działalności, jej zasięgu terytorialnego oraz siedziby przedsiębiorstwa w wypadkach nie wymienionych w ust. 1 wymaga uzyskania nowego uprawnienia.

§ 6. Ustanowienie pełnomocnika do prowadzenia działalności określonej w uprawnieniu wymaga zgody organu właściwego do wydania uprawnienia. Pełnomocnik powinien spełniać warunki określone w § 3.

§ 7. Potwierdzenie zgłoszenia może być wydane na działalność sezonową, na okres nie przekraczający 6 miesięcy, w zakresie:

- 1) handlu warzywami i owocami,
- 2) handlu napojami chłodzącymi i lodami paczkowanymi,
- 3) handlu kwiatami w święta, niedziele, w dni popularnych imienin oraz podczas uroczystości,
- 4) handlu drobnodetalicznego artykułami spożywczymi i przemysłowymi na różnego rodzaju imprezach,
- 5) przemysłu gastronomicznego,

§ 8. 1. Zezwolenie może być wydane na prowadzenie (świadczenie) w szczególności:

- 1) handlu detalicznego artykułami branży spożywczo-rolnej,
- 2) handlu detalicznego artykułami określonej branży przemysłowej lub kilku branż,
- 3) przemysłu gastronomicznego,
- 4) usług handlowych na rzecz jednostek gospodarki nie-ustrojenionej i osób fizycznych,
- 5) skupu od ludności artykułów rynkowych oraz skupu opakowań, surowców wtórnych i proszów do 18 kg,
- 6) handlu rzeczami używanymi,
- 7) handlu okrężnego (obwoźnego, obnośnego) artykułami określonej branży,
- 8) usług pośrednictwa przy zawieraniu małżeństw,
- 9) usług biurowych, w szczególności pisanie podań, tłumaczeń, przepisywania na maszynie, stenografowania.

2. Zezwolenie na prowadzenie w jednym lokalu handlu detalicznego artykułami spożywczymi i artykułami przemysłowymi może być wydane, jeżeli działalność ta będzie prowadzona na terenie gminy (miasta i gminy).

3. W zezwoleniu na wykonywanie handlu rzeczami używanymi określa się grupy towarowe stanowiące przedmiot tego handlu.

4. Działalność określona w ust. 1 pkt 7 może być wykonywana osobiście przez osobę, której wydano uprawnienie; w drodze wyjątku organ właściwy do wydania uprawnienia może wyrazić zgodę na wykonywanie tej działalności przy udziale pomocnika, którego imię, nazwisko oraz miejsce zamieszkania wymienia się w zezwoleniu.

5. Działalność polegająca na wykonywaniu usług w zakresie pośrednictwa przy sprzedaży nieruchomości oraz przy sprzedaży używanych pojazdów mechanicznych może być wykonywana tylko osobiście przez osobę, której wydano uprawnienie.

§ 9. 1. Zezwolenie na prowadzenie działalności przez rzemieślniczy dom towarowy wydaje się po uzyskaniu zgody organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

2. Zezwolenie na prowadzenie skupu surowców wtórnych wydaje się po przedstawieniu opinii właściwych dla terenu prowadzenia działalności przedsiębiorstw surowców wtórnych zgrupowanych w Centrali Gospodarki Złotem lub Centrali Surowców Wtórnych.

§ 10. 1. Przed wydaniem uprawnienia organ zasięga informacji o karalności wnioskodawcy.

2. Przed doręczeniem uprawnienia organ ustala wysokość opłaty skarbowej, określonej w odrębnych przepisach, oraz stwierdza, czy została uiszczona.

§ 11. Uprawnienie powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko osoby uprawnionej do prowadzenia przedsiębiorstwa i miejsce jej zamieszkania,
- 2) oznaczenie rodzaju działalności przedsiębiorstwa (branża i forma sprzedaży), a w odniesieniu do zakładu gastronomicznego także jego kategorię handlową,
- 3) adres przedsiębiorstwa i określenie terytorialnego zasięgu jego działalności,
- 4) termin ważności uprawnienia,
- 5) inne dane dotyczące szczególnych warunków wykonywania działalności.

§ 12. 1. Zezwolenie na prowadzenie skupu artykułów, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 5, wydaje się na określone miejscowości, powiaty lub województwa.

2. Zezwolenie na prowadzenie bufetu lub punktu sprzedaży w rozrywkowym przedsiębiorstwie objazdowym upoważnia do prowadzenia działalności jedynie w pomieszczeniach przedsiębiorstwa rozrywkowego lub na terenie zajmowanym przez to przedsiębiorstwo.

§ 13. 1. Organ wydający uprawnienia prowadzi rejestr wydanych potwierdzeń zgłoszeń i rejestr zezwoleń.

2. Organ wydając lub cofając uprawnienie przesyła kopie wydanych decyzji właściwemu zrzeczeniu.

§ 14. 1. Zezwolenie wydaje się na czas określony, z wyjątkiem wypadków, o których mowa w § 15; okres ważności zezwolenia nie może być krótszy niż 5 lat i nie może przekraczać 10 lat.

2. Zezwolenia na prowadzenie działalności w pomieszczeniu zbudowanym lub odbudowanym przez ubiegającego się o zezwolenie oraz na prowadzenie przemysłu gastronomicznego ze stałą siedzibą wydaje się na okres 10 lat.

3. Termin ważności zezwolenia na prowadzenie działalności w budynku lub na terenie, którego okres użytkowania jest ograniczony, nie może przekraczać okresu, na jaki przewidziane jest to użytkowanie.

4. Ważność zezwolenia wydanego na czas określony — z wyjątkiem wypadków, o których mowa w ust. 3 — ustala się do końca roku kalendarzowego, w którym termin upływa.

§ 15. Zezwolenia na czas nieokreślony wydaje się na prowadzenie:

- 1) handlu detalicznego artykułami spożywczo-rolnymi,
- 2) przemysłu gastronomicznego,

jeżeli siedziba przedsiębiorstwa znajduje się w miejscowości liczącej do 20 tysięcy mieszkańców lub w rejonie pozaśródmiejskim większego miasta.

§ 16. Na wniosek osoby ubiegającej się o zezwolenie można wydać zezwolenie na prowadzenie działalności sezonowej przez okres kilku lat; w zezwoleniu należy określić okresy działalności przedsiębiorstwa w poszczególnych latach.

§ 17. W ramach działalności handlowej prowadzonej na podstawie uprawnienia nie można zawierać umów komisji.

§ 18. 1. Osoba prowadząca działalność gospodarczą na podstawie uprawnienia może zaopartować się w towary:

- 1) u rzemieślników i osób trudniących się wytwórczością ludową i artystyczną oraz w jednostkach handlowych prowadzonych przez organizacje rzemiosła, z wyjątkiem wyrobów pamiątkarskich nie zaopiniowanych pozytywnie przez uprawnioną komisję ocen,
- 2) w państwowych i spółdzielczych jednostkach handlu hurtowego oraz zakładach produkcyjnych,
- 3) w jednostkach zbytu organizacji społecznych prowadzących działalność gospodarczą,
- 4) u producentów rolnych,
- 5) u indywidualnych rybaków, z wyjątkiem zakupu ryb łososiowatych i węgorzy,
- 6) w drodze zakupu od ludności używanych rynkowych artykułów przemysłowych pochodzenia zagranicznego oraz artykułów spożywczych pochodzenia zagranicznego, w tym również nabytych w przedsiębiorstwach zajmujących się eksportem wewnętrznym.

2. Osoba prowadząca przedsiębiorstwo gastronomiczne może prowadzić tucz trzody na potrzeby przedsiębiorstwa.

§ 19. 1. Uprawnienie do prowadzenia przedsiębiorstwa handlu detalicznego branży spożywczo-rolnej i przemysłu gastronomicznego upoważnia do zakupu artykułów u producentów rolnych i rybaków (§ 18 ust. 1 pkt 4 i 5) na obszarze województwa i miasta wyłączonego z województwa.

2. W uzasadnionych gospodarczo wypadkach organ, który wydał uprawnienie, może zezwolić osobie prowadzącej przedsiębiorstwo handlu artykułami spożywczo-rolnymi na zaopatrywanie się w towary na terenie określonych miejscowości (powiatów) w innych województwach — po uzyskaniu zgody właściwego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

3. Zakupów, o których mowa w § 18 ust. 1, może dokonywać osoba, której wydano uprawnienie, jej współmałżonek, członek rodziny stale pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym z tą osobą, pełnomocnik oraz pracownik upoważniony przez właściciela przedsiębiorstwa.

§ 20. Osoba prowadząca działalność wymienioną w § 1 powinna w sposób widoczny oznaczyć na zewnątrz swoje przedsiębiorstwo, podając imię i nazwisko oraz bliższe określenie rodzaju działalności.

§ 21. Tracą moc:

- 1) zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 31 lipca 1965 r. w sprawie zaopatrywania prywatnych przedsiębiorstw handlu detalicznego i zakładów przemysłu gastronomicznego (Monitor Polski z 1965 r. Nr 45, poz. 254 i z 1966 r. Nr 66, poz. 316),
- 2) zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 5 maja 1965 r. w sprawie określenia wypadków, w których nie jest wymagane zezwolenie na prowadzenie niektórych rodzajów działalności handlowej przez rzemieślników oraz osoby wykonujące przemysł domowy i ludowy (Monitor Polski Nr 24, poz. 116),
- 3) zarządzenie nr 117 Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 22 czerwca 1965 r. o wytycznych w sprawach handlu i przemysłu gastronomicznego oraz wykonywaniu usług handlowych przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. Urz. MHW Nr 37, poz. 91 i Nr 50, poz. 121).

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1975 r.

Minister Handlu Wewnętrznego i Usług: *E. Sznajder*